

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Факультет іноземних мов
Кафедра східних мов та міжкультурної комунікації

Матеріали до практичних занять
для студентів денної форми навчання

Навчальна дисципліна
Арабська мова

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 03 гуманітарні науки

спеціальність 035 Філологія

освітня програма Переклад (арабська мова)

спеціалізація східні мови та літератури (переклад включно),
перша – арабська

вид дисципліни обов'язкова

факультет іноземних мов

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: ст. викл. Гарібо Ахмад Г.

Програму схвалено на засіданні кафедри східних мов та міжкультурної комунікації

Протокол № 1 від “27” серпня 2024 року № 1

В.о.завідувача кафедри східних мов та міжкультурної комунікації

— — Юлія ЛАХМОТОВА
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Загальні методичні рекомендації

Метою викладання навчальної дисципліни є сформувати у студентів іншомовної комунікативної компетенції і здійснення в процесі навчання виховання, освіти і розвитку розуміння різних діалектів арабської мови.

У результаті вивчення даного курсу студент повинен:

знати: матеріал за нормативною граматиці курсу, який включає в себе: Словотворчі моделі віддієслівних імен, подвоєні дієслова: просте складносурядні пропозицію, усічена форма дієслова, вираз заперечення в минулому, вираз спонукання, вираження заборони, недостатні дієслова, первинні і вторинні прийменники, складнопідрядне речення, складнопідрядне речення з підрядним ім'ям, пропозиції з дієсловами, що виражають волю, бажання, намір тощо, допоміжні дієслова, пасивний залог дієслова, умовний спосіб. Конструкції з дієсловами у формі умовного способу, складна форма вищого ступеня, складна форма найвищому ступені, складнопідрядне речення підрядним додатковим, складні прикметники, обставини і їх типи, множина п'яти голосних імен.

вміти: сформувати і розвинути навички та вміння писемного та усного мовлення, що дозволяють розуміти висловлювання співрозмовника і вести з бесіду в межах вивченої побутової, соціально-побутової та країнознавчої тематики.

Вивчення дисципліни "Арабська мова" відповідно до навчального плану включає:

- практичні заняття;
- виконання завдань поточного контролю знань;
- самостійну роботу студентів.

Програма практичних занять спрямована на підготовку студентів до самостійного аналізу і перекладу у двосторонньому режимі (з арабської мови українською і навпаки) текстів, що відносяться до питань соціально-політичної і економічної діяльності у світі, проблемами і інцидентами в повсякденному житті.

формування у студентів таких основних активних навичок як:

- розуміння усної арабської мови (діалогічної і монологічної);
- усний переклад (послідовний переклад і переклад з аркуша);
- диктант та письмовий переклад.

Основними завданнями вивчення дисципліни:

- основні завдання вивчення дисципліни полягають у набутті студентами мовних, лінгвокраїнознавчих та культурологічних знань і формуванні системи мовленнєвих умінь з говоріння, читання, письма та аудіювання.

Теми практичних занять

Денна форма

7 СЕМЕСТР

Тема 1: Форми перебільшення. Шкода від куріння.

Заняття: 1-6 (денна)

Навчальна мета занять: ознайомлення з новою лексикою та граматиною.

План занять:

1. Читання текстів направлених на вивчення нової лексики.
2. Опрацювання граматики уроку.
3. Двосторонній переклад з арабської мови українською і навпаки.
4. Прослуховування аудіо матеріалів за темою уроку.

5. Проведення аудіювання у формі діалогу або монологу.

Навчальні питання:

1. Особливості застосування перебільшення.
2. Типи перебільшення в арабській мові.
3. Роль перебільшення в реченнях.

Тема 2. Назви часу та місць. Відпочинок.

Заняття 7-12 (денна)

Навчальна мета занять: ознайомлення з новою граматиною, опрацювання нової граматики із застосуванням вже вивченої.

План занять:

1. Читання текстів направлених на вивчення нової лексики;
2. Двосторонній переклад з арабської мови українською і навпаки;
3. Проведення аудіювання у формі діалогу або монологу.
4. Виконання вправ на закріплення матеріалу.

Навчальні питання:

1. Назви місць та часу в арабській мові.
2. Використання назв в реченнях.
3. Форми за якими утворюється назва місця чи часу.

Тема 3. Інфінітив. Дружина.

Заняття 13-19 (денна)

Навчальна мета занять: ознайомлення з новою лексикою та граматиною.

План занять:

1. Читання текстів направлених на вивчення нової лексики;
2. Двосторонній переклад з арабської мови українською і навпаки;
3. Проведення аудіювання у формі діалогу або монологу.
4. Виконання вправ на закріплення матеріалу.

Навчальні питання:

1. Інфінітив в арабській мові.

Тема 4. Фемінізація дієслова. Священні місця.

Заняття 20-26 (денна)

Навчальна мета занять: ознайомлення з новою лексикою та граматиною.

План занять:

1. Читання текстів направлених на вивчення нової лексики;
2. Двосторонній переклад з арабської мови українською і навпаки;
3. Проведення аудіювання у формі діалогу або монологу.
4. Виконання вправ на закріплення матеріалу.

Навчальні питання:

1. Найголовніші процедури релігійного рівня;
2. Побутова лексика.
3. Норми

відвідування установ.

Тема 5. Неповний іменник. Школи та наукові інститути.

Заняття 27-33 (денна)

Навчальна мета занять: ознайомлення з новою лексикою та граматики.

План занять:

1. Читання текстів направлених на вивчення нової лексики;
2. Двосторонній переклад з арабської мови українською і навпаки;
3. Проведення аудіювання у формі діалогу або монологу.
4. Виконання вправ на закріплення матеріалу.

Навчальні питання:

1. Види установ в арабському світі.
2. Що таке неповний іменник.

Тема 6. Розширений іменник. Як обрати професію?

Заняття 34-40

Навчальна мета: Запам'ятовування основних слів і фраз, які використовуються в повсякденному спілкуванні.

Навички читання та написання текстів арабською, включаючи розуміння основних правил правопису.

Вправи на розвиток навичок усного спілкування, включаючи ведення простих діалогів.

Вивчення культурних аспектів, які впливають на мову, включаючи ввічливі форми звернення та традиційні вирази.

Практика в розумінні арабської мови через прослуховування аудіо та відео матеріалів.

Відпрацювання мовних навичок у реальних життєвих ситуаціях, таких як подорожі, робота, або навчання.

План занять:

1. Читання текстів направлених на вивчення нової лексики;
2. Двосторонній переклад з арабської мови українською і навпаки;
3. Проведення аудіювання у формі діалогу або монологу.
4. Виконання вправ на закріплення матеріалу.

Навчальні питання:

1. Як обрати професію?
2. Як не нашкодити собі і не потрапити в халепу під час вибору професії в арабському світі.

Тема 7. Зменшувальна форма. Арабська та Коран.

Заняття 41-47

Навчальна мета: Запам'ятовування основних слів і фраз, які використовуються в повсякденному спілкуванні.

Навички читання та написання текстів арабською, включаючи розуміння основних правил правопису.

Вправи на розвиток навичок усного спілкування, включаючи ведення простих діалогів.

Вивчення культурних аспектів, які впливають на мову, включаючи ввічливі форми звернення та традиційні вирази.

Практика в розумінні арабської мови через прослуховування аудіо та відео матеріалів.

Відпрацювання мовних навичок у реальних життєвих ситуаціях, таких як подорожі, робота, або навчання.

План занять:

1. Читання текстів направлених на вивчення нової лексики;
2. Двосторонній переклад з арабської мови українською і навпаки;
3. Проведення аудіювання у формі діалогу або монологу.
4. Виконання вправ на закріплення матеріалу.

Навчальні питання:

1. Як правильно поводити себе в мечеті?
2. Чи правильно читати Коран на розпів?

Тема 8. ب у присудку з ليس та ما. Премія короля Фейсала.

Заняття 48-54

Навчальна мета: Запам'ятовування основних слів і фраз, які використовуються в повсякденному спілкуванні.

Навички читання та написання текстів арабською, включаючи розуміння основних правил правопису.

Вправи на розвиток навичок усного спілкування, включаючи ведення простих діалогів.

Вивчення культурних аспектів, які впливають на мову, включаючи ввічливі форми звернення та традиційні вирази.

Практика в розумінні арабської мови через прослуховування аудіо та відео матеріалів.

Відпрацювання мовних навичок у реальних життєвих ситуаціях, таких як подорожі, робота, або навчання.

План занять:

1. Читання текстів направлених на вивчення нової лексики;
2. Двосторонній переклад з арабської мови українською і навпаки;
3. Проведення аудіювання у формі діалогу або монологу.
4. Виконання вправ на закріплення матеріалу.

Навчальні питання:

1. Як показати себе аби тебе помітили в науковому світі.
2. Чи варто намагатися бути кращим?

8 СЕМЕСТР

Тема 1. Дієслово. Глобалізація.

Заняття 1-8 (денна)

Навчальна мета занять: Запам'ятовування основних слів і фраз, які використовуються в повсякденному спілкуванні.

Навички читання та написання текстів арабською, включаючи розуміння основних правил правопису.

Вправи на розвиток навичок усного спілкування, включаючи ведення простих діалогів.

Вивчення культурних аспектів, які впливають на мову, включаючи ввічливі форми звернення та традиційні вирази.

Практика в розумінні арабської мови через прослуховування аудіо та відео матеріалів.

Відпрацювання мовних навичок у реальних життєвих ситуаціях, таких як подорожі, робота, або навчання.

План занять:

1. Читання текстів направлених на вивчення нової лексики;
2. Двосторонній переклад з арабської мови українською і навпаки;
3. Проведення аудіювання у формі діалогу або монологу.
4. Виконання вправ на закріплення матеріалу.

Навчальні питання:

1. Що таке Глобалізація?

Тема 2. Методи заперечення. Гігієна.

Заняття 9-16 (денна)

Навчальна мета занять: Запам'ятовування основних слів і фраз, які використовуються в повсякденному спілкуванні.

Навички читання та написання текстів арабською, включаючи розуміння основних правил правопису.

Вправи на розвиток навичок усного спілкування, включаючи ведення простих діалогів.

Вивчення культурних аспектів, які впливають на мову, включаючи ввічливі форми звернення та традиційні вирази.

Практика в розумінні арабської мови через прослуховування аудіо та відео матеріалів.

Відпрацювання мовних навичок у реальних життєвих ситуаціях, таких як подорожі, робота, або навчання.

План занять:

1. Читання текстів направлених на вивчення нової лексики;
2. Двосторонній переклад з арабської мови українською і навпаки;
3. Проведення аудіювання у формі діалогу або монологу.
4. Виконання вправ на закріплення матеріалу.

Навчальні питання:

1. Аналіз поточної ситуації в світі;
2. Арабські країни та їх ресурси;
3. Поліція.

Тема 3. Використання ما. Шукач істини.

Заняття 17-25 (денна)

Навчальна мета занять: Запам'ятовування основних слів і фраз, які використовуються в повсякденному спілкуванні.

Навички читання та написання текстів арабською, включаючи розуміння основних правил правопису.

Вправи на розвиток навичок усного спілкування, включаючи ведення простих діалогів.

Вивчення культурних аспектів, які впливають на мову, включаючи ввічливі форми звернення та традиційні вирази.

Практика в розумінні арабської мови через прослуховування аудіо та відео матеріалів.

Відпрацювання мовних навичок у реальних життєвих ситуаціях, таких як подорожі, робота, або навчання.

План занять:

1. Читання текстів направлених на вивчення нової лексики;
2. Двосторонній переклад з арабської мови українською і навпаки;
3. Проведення аудіювання у формі діалогу або монологу.
4. Виконання вправ на закріплення матеріалу.

Навчальні питання:

1. Використання ما та різниця в кожному реченні.

Тема 4. اهل та її сестри. Друзі.

Заняття 26-32 (денна)

Навчальна мета занять: Запам'ятовування основних слів і фраз, які використовуються в повсякденному спілкуванні.

Навички читання та написання текстів арабською, включаючи розуміння основних правил правопису.

Вправи на розвиток навичок усного спілкування, включаючи ведення простих діалогів.

Вивчення культурних аспектів, які впливають на мову, включаючи ввічливі форми звернення та традиційні вирази.

Практика в розумінні арабської мови через прослуховування аудіо та відео матеріалів.

Відпрацювання мовних навичок у реальних життєвих ситуаціях, таких як подорожі, робота, або навчання.

План занять:

1. Читання текстів направлених на вивчення нової лексики;
2. Двосторонній переклад з арабської мови українською і навпаки;
3. Проведення аудіювання у формі діалогу або монологу.
4. Виконання вправ на закріплення матеріалу.

Навчальні питання

1. Про друзів;
2. Граматика уроку.

Тема 5. Похідні. Пам'ятники ісламської культури.

Заняття 33-39 (денна)

Навчальна мета занять: ознайомлення з новою політичною лексикою.

План занять:

1. Читання текстів направлених на вивчення нової лексики;
2. Двосторонній переклад з арабської мови українською і навпаки;
3. Проведення аудіювання у формі діалогу або монологу.
4. Виконання вправ на закріплення матеріалу.

Навчальні питання:

1. Важливість ісламських пам'ятників архітектури і не тільки.

Тема 6. Невідповідні речення. Поняття безпеки.

Заняття 40-46 (денна)

Навчальна мета занять: ознайомлення з новою граматикою та лексикою.

План занять:

1. Читання текстів направлених на вивчення нової лексики;
2. Двосторонній переклад з арабської мови українською і навпаки;
3. Проведення аудіювання у формі діалогу або монологу.
4. Виконання вправ на закріплення матеріалу.

Навчальні питання:

1. Безпека в арабському світі.
2. Положення релігії в арабському світі.

Тема 7. Присвоєні імена. Захист від забруднення.

Заняття 52-54 (денна)

Навчальна мета занять: ознайомлення з новою граматикою та лексикою.

План занять:

1. Читання текстів направлених на вивчення нової лексики;
2. Двосторонній переклад з арабської мови українською і навпаки;
3. Проведення аудіювання у формі діалогу або монологу.
4. Виконання вправ на закріплення матеріалу.

Навчальні питання:

1. Категорія імен в арабській мові.
2. Глобальне забруднення довкілля.

Тема 8. Іараб теперішнього часу. Види енергії.

Заняття 55-56 (денна)

Навчальна мета занять: ознайомлення з новою граматикою та лексикою.

План занять:

1. Читання текстів направлених на вивчення нової лексики;
2. Двосторонній переклад з арабської мови українською і навпаки;
3. Проведення аудіювання у формі діалогу або монологу.
4. Виконання вправ на закріплення матеріалу.

Навчальні питання:

1. Послідовність іарабу в арабській мові.
2. Енергія.

**3. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ
ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ С
ДИСЦИПЛІНИ
7 семестр (денне - екзамен)**

1. Диктант арабською мовою;
2. Завдання на перевірку граматики;
3. Переклад з української мови арабською.

8 семестр (денне - залік)

1. Диктант арабською мовою;
2. Завдання на перевірку граматики;
3. Переклад з української мови арабською.

4. Методи контролю

Підсумковий контроль складається з диктанту арабською мовою, завдання, спрямованого на перевірку граматики та перекладу з української мови арабською. Оцінки завдань:

1. Диктант арабською мовою – 20 балів;
2. Завдання на перевірку граматики – 10 балів;
3. Переклад з української мови арабською – 10 балів.

1-й семестр – (денне - екзамен)

2-й семестр – (денне - залік)

5. Схема нарахування балів (1-а контрольна робота)

Приклад для підсумкового семестрового контролю при проведенні екзамену (7-й семестр)/заліку (8-й семестр)

Оцінка за роботу за семестр		Екзамен	
Розділ 1	Розділ 2	20	20
30	30		
Поточна з аналітичного читання та граматики + тематична контрольна робота (лексико-граматичний переклад)	Поточна з усної практики, домашнього та індивідуального читання та аудіювання + тематична контрольна робота (диктант)	Екзаменаційна контрольна робота (лексико-граматичний переклад)	Екзаменаційна контрольна робота (диктант)
(5+5)*3	(5+5)*3	5*4	5*4
60		40	

Форми контролю навчальних здобутків студентів:

підсумковий контроль складається з диктанту арабською мовою (20 балів) та перекладу з української арабською (10 балів), а також із завдання на перевірку володіння граматиною (10 балів). 7-й семестр – екзамен, 8 семестр – залік.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	Чотирирівнева	Дворівнева
90 – 100	відмінно	Зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	Незараховано

6. Рекомендоване методичне забезпечення

Основна література

1. Lames Dickins, Janet C.E. Watson. Standard Arabic: An advanced course / Lames Dickons, Janet C.E. Watson. – Cambridge University Press, 1999. – (586 p. (with audio CDs
2. معجم المصطلحات الأساسية في الترجمة، محمود عبد الغني، ٢٤٠ صفحة، ٢٠١٨
3. فن الترجمة، محمد عناني، ١٩٩ صفحة، ٢٠١٤
4. Сучасний українсько-арабський словник. Упорядники: А.Субх, Ю. Кочержинський. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2009. – 409 с.

Допоміжна література

1. Коптілов В.В. Теорія і практика перекладу: Навчальний посібник. – Київ: Юніверс, 2002. – 280 с.
2. Корунець І.В. Вступ до перекладознавства: Підручник. – Вінниця: Нова книга, 2008. – 512 с.
3. Мамрак А.В. Вступ до теорії перекладу: навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 304 с.
4. Ребрій О. В. Переклад англomовної громадсько-політичної літератури. Європейський Союз та інші міжнародні політичні, економічні, фінансові та військові організації / Олександр Володимирович Ребрій. –Вінниця: Нова Книга, 2009. – 240 с.
5. Черноватий Л. М., Карабан В. І., Іванко Ю. П., Ліпко І. П. Переклад англomовної юридичної літератури. Навчальний посібник. – 3-є видання, виправлене і доповнене. – Вінниця: Нова Книга, 2006. – 656 с.
6. Schulz Eckehard, Krahл Günther, Reuschel Wolfgang. Standard Arabic : An Elementary-Intermediate Course / Eckehard Schulz, Günther Krahл, Wolfgang Reuschel. – Cambridge : Cambridge University Press, 2000. – 656 p. (with audio CDs)

7. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Президент Абдель Фаттах Ель-Сісі відкриває комплекс офіційних документів : <https://www.presidency.eg/ar/قسم-الأخبار/أخبار-رئاسية/الرئيس-عبد-الفتاح-السيسي-يفتح-مجمع-الإصدارات المؤمنة-والذكية-7-4-2021>
2. Промова Каддафі в Генеральній Асамблеї ООН від 22 вересня 2009р. : <https://www.youtube.com/watch?v=S6JaxKsK8Q0&t=1s>
3. Промова Башара Джафари в ООН від 05.12.2016р. : <https://www.youtube.com/watch?v=18gBXoU0uqA&t=3s>

4. Виступ президента Єгипту Абдель Фаттах Ель-Сісі перед Генеральною Асамблеєю ООН від 22 вересня 2020р. : <https://www.youtube.com/watch?v=TnqEua8Fyb8>
5. Сучасний українсько-арабський словник. Упорядники: АліСубх та Юрій Кочержинський. Київ : Дуліби, 2018. 192 с. (Серія «Схід») : https://chtyvo.org.ua/authors/Subkh_Maksym/Suchasnyi_ukrainsko-arabskyi_slovyk.pdf
6. Арабсько-український Перекладач (Додаток GooglePlay) : <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.hbs.translator.arabic.uk&hl=uk&gl=US>
7. Словник інформаційно-комунікаційних термінів (араб.-англ.-араб) : <http://www.scs.org.sy/scs/qamous/search>
8. Сучасний українсько-арабський словник. Упорядники: АліСубх та Юрій Кочержинський. Київ : Дуліби, 2018. 192 с. (Серія «Схід») : https://chtyvo.org.ua/authors/Subkh_Maksym/Suchasnyi_ukrainsko-arabskyi_slovyk.pdf .9
معجم مصطلحات المعلوماتية، عربي – إنكليزي – فرنسي، عبد الحسن الحسيني، ٤٥٠ صفحة : ١٩٨٧
<http://www.scs.org.sy/scs/qamous/search>

11. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження карантинних обмежень через пандемію)

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

- дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі ZOOM всі консультації студентів, та перевірка завдань для самостійної роботи;
- аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться 50% практичних занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб, за урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборобою відвідування ЗВО студентам надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти екзамен / залік дистанційно на платформі MOODLE.